

CASCADA DE LA CASA VICENS D'ANTONI GAUDÍ

DOSSIER DE PREMSA

02

Nota de premsa

04

La cascada de la Casa Vicens d'Antoni Gaudí

Origen: el jardí de la Casa Vicens

Una reconstrucció fidedigna

Recobrar una joia de l'arquitectura de l'aigua

08

Projecte del nou jardí del Museu de les Aigües

09

El Museu de les Aigües

El Museu

Activitats

12

La Fundació Agbar

13

Contacte de premsa

Nota de premsa

La cascada de la Casa Vicens de Gaudí pren vida al Museu de les Aigües

Es tracta d'una reproducció fidedigna i a escala real de la desapareguda font que l'arquitecte català va construir a Casa Vicens, el seu primer gran treball i que avui és Patrimoni de la Humanitat de la UNESCO

La reconstrucció de la font s'emmarca dins del pla de renovació de l'oferta museística del recinte, de més de 23.000 metres quadrats

La desapareguda cascada que Antoni Gaudí va construir a la Casa Vicens de Barcelona ha estat reconstruïda al jardí del Museu de les Aigües de Cornellà de Llobregat. Es tracta d'una reproducció fidedigna i a escala real de la font que l'arquitecte català va construir a Casa Vicens, al barri de Gràcia, el seu primer gran projecte a Barcelona. Coincidint amb la celebració del Dia Mundial de l'Aigua, els primers visitants han pogut veure aquesta gran obra arquitectònica, que properament obrirà per a tot el públic.

La reconstrucció d'aquesta joia modernista de l'arquitectura de l'aigua està emmarcada en el compromís de la Fundació Agbar amb el coneixement i la divulgació del patrimoni de l'aigua, *"des del qual s'ha emprès un esforç de recuperació d'un seguit d'obres que enriquiran els espais del Museu de les Aigües, un entorn que ja és per ell mateix història viva amb el llegat centenari i modernista de la Central Cornellà i dels seus pous d'extracció"*, explica Eduard Pallejà, director de la Fundació Agbar.

En aquest sentit, *"la reconstrucció d'aquesta cascada té un gran atractiu, ja que recupera una obra desapareguda d'Antoni Gaudí, alhora que representa un gran repte per la voluntat de rigor que s'ha imposat alhora de fer possible aquest projecte"*, afirma Sònia Hernández, directora del Museu de les Aigües.

L'aportació del Museu de les Aigües complementa l'obertura al públic de la Casa Vicens i contribueix a difondre una obra i un patrimoni directament vinculats a la cultura de l'aigua. Els visitants del Museu descobriran una obra desapareguda genuïnament gaudiniana, que dona a conèixer un registre diferent de l'arquitectura de Gaudí.

La reproducció de la cascada formarà part del projecte de condicionament, senyalització i interpretació del jardí que el Museu està treballant amb l'objectiu d'integrar-lo en el contingut museogràfic. De fet, serà l'estrella de tot un seguit de fonts d'interès patrimonial que se situaran a l'aire lliure i dins un entorn enjardinat a l'estil industrial de la dècada dels 30.

La cascada de Gaudí contribueix a fomentar encara més la singularitat d'un Museu, que es troba dins d'un recinte ric en patrimoni industrial modernista obra d'Amargós i Samaranch, i conviu amb una central de bombeig en funcionament, responsable d'impulsar el 50% d'aigua que es consumeix a Barcelona i la seva àrea metropolitana.

Una reconstrucció fidedigna i sostenible

La reconstrucció de la cascada és fidedigna a l'original, perquè manté les mateixes dimensions de quan va ser construïda, i està realitzada a partir de les mateixes tècniques i materials utilitzats originalment durant el seu procés de construcció al jardí de Casa Vicens. Feta a partir de 27.000 maons i 3.000 rajoles, la cascada té un arc parabòlic sobre el qual hi ha un pas interior. A dalt dels dos pilars situats en cada extrem, hi ha els dipòsits que permeten que l'aigua brolli, recreant els efectes naturals ideats per l'arquitecte.

Els maons utilitzats s'han fabricat artesanalment, un a un, a la manera com es feia a l'època. Pel que fa al procés constructiu, no s'ha afegit cap mena de reforç estructural, més enllà dels maons i el morter originals. També es va fer una maqueta de paraboloides hiperbòlics, una mena de pilot a escala, per buscar solucions constructives de la part més complicada i singular de la font.

“Per dur a terme aquesta tasca, es van localitzar fotografies i plànols de la cascada projectada per Gaudí per la Casa Vicens”, explica Daniel Giralt-Miracle, historiador i crític especialista en Gaudí, i responsable del projecte. De fet, la cascada és una de les anomenades obres de “Gaudí invisible”, perquè tot i haver estat enderrocada, se n'ha pogut fer la reconstrucció, gràcies a les noves possibilitats que dona la informàtica. A partir de tot el material recopilat, s'ha dut a terme un treball previ i minuciós de reconstrucció digital.

La construcció s'ha dut a terme en sis mesos, temps rècord tenint en compte la complexitat del projecte, on no hi ha cap element estàndard.

La iniciativa, a més, té en compte criteris de sostenibilitat. Incorpora un circuit tancat d'aigua que n'evita el malbaratament i, així, l'aigua que brolla de l'arc és permanentment reciclada.

Del jardí de Casa Vicens al Museu de les Aigües

Antoni Gaudí va dissenyar aquesta font ornamental el 1883, com a element principal del jardí de la Casa Vicens, una residència d'estiueig a la Vila de Gràcia, considerada un dels primers encàrrecs importants de l'arquitecte modernista, avui Patrimoni de la Humanitat de la UNESCO.

La voluntat de recrear la natura, una constant en l'obra de Gaudí, ja n'és present en aquest primer projecte. Gaudí va dissenyar l'espai exterior de tal manera que estigués connectat amb l'interior de la casa, i pogués refrescar la tribuna de la casa a l'estiu. La font, que recreava els efectes sonors d'una cascada, va ser present al jardí fins al 1945, moment en què la pressió urbanística va obligar als seus propietaris a vendre part del terreny de la casa.

Sobre el Museu de les Aigües

La missió del Museu de les Aigües és conservar, posar en valor i interpretar el patrimoni industrial i arquitectònic de primer ordre que li ha estat llegat. Des d'aquesta voluntat, el Museu té l'objectiu de copsar i divulgar als diferents públics el coneixement de l'aigua com a substància i els valors ambientals i culturals associats, en pro d'una sensibilització per a un desenvolupament sostenible. El Museu de les Aigües forma part de l'aposta que fa per l'educació i la cultura la Fundació Agbar.

La cascada de la Casa Vicens d'Antoni Gaudí

ORÍGENS DE LA CASCADA. EL JARDÍ DE LA CASA VICENS

La Casa Vicens va ser construïda entre l'any 1883 i 1885 com a casa d'estiueig a la Vila de Gràcia. Projectada per un jove Antoni Gaudí de 31 anys, és el seu primer edifici a Barcelona i és considerat un dels primers encàrrecs importants de l'arquitecte modernista, en el qual va poder desplegar el seu gran talent, avui Patrimoni de la Humanitat de la Unesco.

La voluntat de recrear la natura, una constant en l'obra de Gaudí, ja n'és present en aquest primer projecte. Gaudí va dissenyar l'espai exterior de tal manera que estigués connectat amb l'interior de la casa, permetent que la natura del jardí entrés visualment a l'interior de la sala d'estar/menjadors. El jardí estava presidit per una gran cascada inserida dins d'un arc parabòlic que ajudava a refrescar la tribuna de la casa a l'estiu.

Aquesta font ornamental, element principal del jardí recreava els efectes sonors d'una cascada, proporcionant a la vegada una sensació de frescor juntament amb l'abundant vegetació de l'entorn. Però a mitjan segle XX aquest espai verd va patir la pressió urbanística i en 1945 va desaparèixer la cascada gaudiniana que el refrescava.

UNA RECONSTRUCCIÓ FIDEDIGNA

La reconstrucció de la Cascada d'Antoni Gaudí ha estat dirigida per l'arquitecte Josep Vicenç Gómez Serrano, Catedràtic d'Estructures del Departament d'Estructures de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona de la Universitat Politècnica de Catalunya i expert en l'obra gaudiniana. Ha mantingut les mides originals i la reconstrucció ha sigut escrupolosa i curosa, tant en l'elecció dels materials com en els procediments.

Per dur a terme aquesta tasca, es van localitzar fotografies i plànols de la cascada projectada per Gaudí per la Casa Vicens. Gràcies a aquestes fotografies, es va poder pensar i realitzar una reconstrucció fidedigna i també es va posar de manifest que es tractava d'una obra original en tots els conceptes: estructuralment, funcionalment i estèticament.

MATERIALS I PROCÉS DE CONSTRUCCIÓ

La reconstrucció que presenta el Museu de les Aigües de la Fundació Agbar és fidedigna a l'original: manté les mateixes dimensions i està realitzada a partir de tècniques i materials utilitzats durant el procés de construcció de la Casa Vicens. Feta a partir de maó vist, té un arc parabòlic sobre el qual hi ha un pas interior. A dalt dels dos pilars situats en cada extrem, estan els dipòsits que permeten que l'aigua brolli, recreant els efectes naturals ideats per Gaudí.

Els maons s'han fabricat de la manera en què es feia a l'època, de manera artesanal i no en producció industrial, i pel que fa al procés constructiu només s'han fet servir maons i morter. No hi ha cap mena de reforç estructural. A més, es va fer una maqueta de paraboloides hiperbòlics, una mena de pilots a escala per buscar solucions constructives de la part més complicada i singular de la font.

La construcció s'ha dut a terme en sis mesos, un temps rècord tenint en compte la complexitat del projecte, ja que cada filada de maons és diferent de la resta i, per tant, no hi ha cap element estàndard.

UN SISTEMA D'AIGÜES SOSTENIBLE

L'obra està fonamentada sobre un encep cimentat a base de 12 micropilons de **de 16 metres de longitud i 200 mil·límetres de diàmetre**. A sota, hi ha l'aqüífer i per aquest motiu va caldre fer aquest tipus de cimentació. L'elecció del lloc on reconstruir la cascada també va venir condicionada per les característiques del terreny dins el recinte del Museu de les Aigües i per les instal·lacions d'Aigües de Barcelona que hi ha sota.

D'altra banda, la iniciativa té en compte criteris de sostenibilitat i incorpora un circuit tancat d'aigua que n'evita el malbaratament, i així l'aigua que brolla de l'arc és permanentment reciclada.

RECOBRAR UNA JOIA DE L'ARQUITECTURA DE L'AIGUA

La Fundació Agbar està compromesa amb el coneixement i la divulgació del patrimoni de l'aigua i s'ha emprès un esforç de renovació d'un seguit d'obres que enriquiran els espais del Museu de les Aigües, un indret que ja és per ell mateix història viva amb el llegat centenari i modernista de la Central Cornellà i els pous d'extracció.

En aquest sentit, la inauguració de la reconstrucció d'aquesta cascada té un gran atractiu, ja que recupera una obra desapareguda d'Antoni Gaudí, alhora que representa un gran repte per la voluntat de rigor que s'ha imposat alhora de fer possible aquest projecte.

La relació de les propostes arquitectòniques de Gaudí amb els elements de la natura és un dels aspectes destacats de la seva obra. I, evidentment, l'aigua hi té un paper essencial. Un clar exemple d'aquesta relació és el que Gaudí va proposar per al jardí de la Casa Vicens.

L'aportació del Museu de les Aigües, reproduint fidelment aquesta font monumental, complementa l'obertura al públic de la Casa Vicens i contribueix a difondre una obra i un patrimoni directament vinculats a la cultura de l'aigua. Els visitants del Museu descobriran una obra desapareguda genuïnament gaudiniana, que sorprendrà molts perquè per la seva tipologia és diferent de l'obra més coneguda de l'arquitecte de Reus.

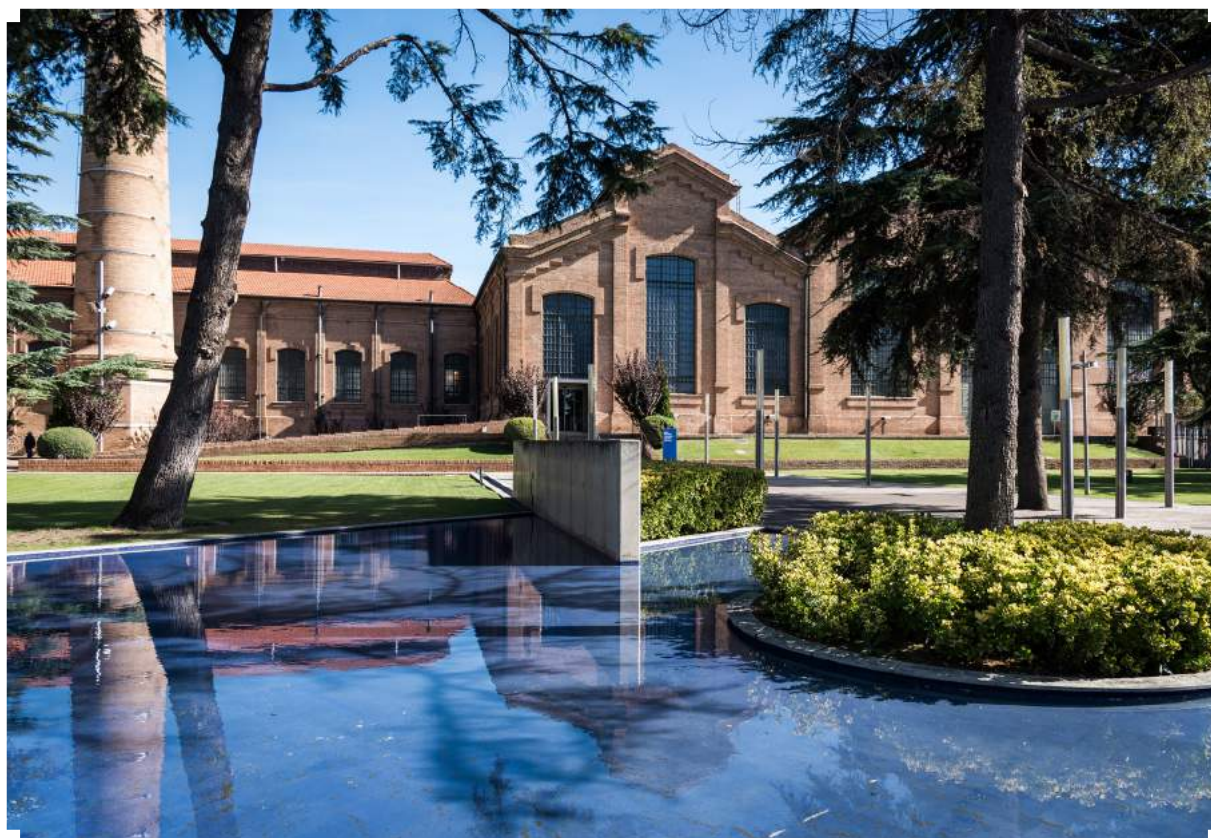

Projecte del nou jardí del Museu de les Aigües

La cascada de Gaudí formarà part del projecte de renovació museística del Museu de les Aigües. Més enllà de l'exposició permanent que alberga i el contingut de la qual també s'adaptarà als nous temps, la visita al Museu comprendrà també una passejada pedagògica pel jardí pròximament s'obrirà al públic.

El jardí recuperarà el passat agrícola i patrimonial de la zona on es troba, i proposarà al visitant un recorregut senyalitzat i interpretat, a través d'un projecte de jardineria industrial que reproduirà la vegetació i l'estructura típica d'aquests espais durant els anys 30.

A més, per tal d'oferir una experiència enriquidora en plena natura, la visita al jardí inclourà també la descoberta de diverses fonts d'interès patrimonial, reals o reconstruïdes, pous i dipòsits d'aigua d'època, dins d'un entorn incomparable presidit per la Cascada d'Antoni Gaudí.

Museu de les Aigües

EL MUSEU

El Museu de les Aigües és un espai per divulgar el coneixement sobre l'aigua, un bé essencial per a la vida i per al desenvolupament de la societat ubicat a la Central Cornellà, construïda l'any 1909 i encara en funcionament. En aquest museu, amb experiències adaptades a tots els públics, es podra conèixer el paper extraordinari de l'aigua en l'evolució de la humanitat i en l'abastament a l'àrea metropolitana de Barcelona.

L'espai del Museu de les Aigües

El Museu es troba en un espai únic, la central de bombament de Cornellà, la primera instal·lació per extreure aigua de l'aqüífer del Llobregat. Avui en dia continua fent la mateixa funció que fa un segle i abasteix a l'àrea metropolitana de Barcelona.

Patrimoni industrial

L'edifici on es troba part l'exposició permanent va ser projectat per l'arquitecte Josep Amargós i Samarach el 1905, i consta de tres naus: la Sala de Calderes, la Sala de l'Electricitat i la Sala de Màquines, les quals conserven la maquinària original de l'època, algunes, encara en funcionament.

Jardins

El museu està envoltat d'uns jardins industrials amb caràcter propi, que compten amb una joia del modernisme: la reconstrucció de la Cascada que s'havia trobat a la Casa Vicens, dissenyada per Antoni Gaudí.

Espai Àgora

Es tracta d'un espectacular dipòsit circular en el que originalment s'emmagatzemava l'aigua abans de ser impulsada cap a la ciutat. Avui és un modern espai polivalent, obert a la cultura, destinat a acollir exposicions, concerts, espectacles i una llarga llista d'activitats.

Missió i valors

El Museu de les Aigües és un equipament cultural patrimonial i educatiu que busca difondre el coneixement sobre el cicle integral de l'aigua.

I ho fa a través d'aquest valors:

- Inclusió – atenció a la diversitat i la pluralitat de públics
- Sostenibilitat – lloc de debat sobre l'aigua com a recurs natural
- Cooperació – actuació en xarxa per a l'enriquiment comú
- Informació – font fiable sobre el cicle integral de l'aigua
- Coneixement – divulgació sobre l'aigua al conjunt de la població

ACTIVITATS

El Museu de les Aigües acull, a més de les visites, un seguit d'accions que conformen el calendari anual d'activitats del Museu.

Tallers i activitats per a famílies

El Museu ofereix, de forma regular, diferents activitats adreçades a tots els públics. Entre elles, estan les Visites comentades al museu, que permeten descobrir els secrets de la Central Cornellà; La posada en marxa de la màquina de vapor, una activitat per als diumenges i festius on es pot descobrir tot el funcionament d'aquesta espectacular obra d'enginyeria de començament del segle XX, o l'Hacdosoh, una activitat familiar on es realitzen experiments i jocs per conèixer les propietats de l'aigua.

Activitat educativa

El projecte educatiu del Museu apropa l'aigua des de mirades ben diverses, per a donar a conèixer el seu valor per a la vida i la cultura. Dins dels diversos programes d'activitats, hi ha propostes per a escoles, grups infantils, famílies, gent gran o professionals de l'educació. En aquest sentit, hi ha més de trenta activitats diferents adreçades a l'educació infantil, primària i secundària.

La Fundació Agbar

La Fundació Agbar es va crear el 1961 com a Centre d'Estudis i Investigació de l'Aigua, per la Societat General d'Aigües de Barcelona juntament amb altres empreses, entre les quals hi havia l'Empresa d'Aigües del Riu Besòs i la Companyia Industrial del Llobregat, amb la participació de la Societat Civil d'Empreses Subministradores d'Aigua. El 1985 se'n va fer el càrrec la Societat General d'Aigües de Barcelona i el 1998 va adoptar la denominació actual de Fundació Agbar.

La Fundació Agbar té el propòsit de millorar la qualitat de vida de les persones i el seu entorn, aportant propostes transformadores i generant un impacte real a través de les seves actuacions. Reconeix l'experiència i la capacitat de les entitats que treballen al territori, i aposta pel diàleg i la col·laboració com a estratègia per afrontar els grans reptes que té al davant d'una manera més eficaç.

Contacte de premsa

Rocio Pedrol

rocio.pedrol@weareboth.com

933 18 26 50 | 663 72 90 57

Jordi Trilla

Jordi.trilla@weareboth.com

933 18 26 50 | 671 612 807